

Solovey O., Petrushyn D., Pozhidaev M., Voznyuk K., Bilan D., Kyrychenko A. Features of the results of the competitive activity of handball players at the European Championship 2020. The analysis of the participation of women's national handball teams in competitions of different levels makes it possible to justify the need for a system of management and development of handball in general and national structures in time. The matches of the 16 best women's national teams, participants of the 14th European Handball Championship 2020, who qualified for the final tournament of Europe 2020 and won the prestigious trophy, were analyzed. The data are obtained from the official protocols available on the website of the European Handball Federation. The information was used to check the performance of the competition to compare and analyze its relationship with the team rating. The highest achievements of competitive results of winners and losers are noted: number of matches (47), number of goals scored (2411 goals, of which - 1327 goals winners and 1084 goals - losers), the most and least productive matches 65 and 41 goals per game), maximum and minimum number of goals scored (42 and 22 goals per match), their maximum and minimum difference ("+19 goals" and "+1 goals"). Using the results of the analysis of the participation of national teams in the European forum, as objective information about the state of the sport and trends in its development, provides a ranking of national teams in the international arena, team results can be a good tool for assessing various playing opportunities, allows you to understand how statistics affect the final results and how they relate to games, and you can use game statistics in training programs.

Key words: national teams, European Championship, competitive activity, productive matches, development trend.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвиток виду спорту нерозривно пов'язаний з кількістю і якістю проведення спортивних змагань. Вони, як засіб зіставлення досягнутого рівня підготовленості, як окремих гравців, так і команд, є одним з найбільш дієвих специфічних прийомів управління гандболом [2, 5, 11].

Проблема змагальної діяльності в сучасному спорті є однією із самих актуальних. При цьому отримання вичерпного обсягу інформації про протистояння спортсменів у цей час усе ще не представляється можливим. Це обумовлено тим, що сама людина є унікальним явищем природи і суспільства, що особливо яскраво проявляється в екстремальних, конфліктних умовах діяльності, зокрема, у командних спортивних іграх. Змагання та змагальна діяльність є головною ознакою спорту, метою і засобом спортивної підготовки [3, 10].

Змагальна діяльність висуває певні вимоги до рівня різних сторін підготовленості спортсменів. Спортивний результат, як продукт змагальної діяльності, обумовлюється великою кількістю факторів. А саме фактори, що визначають: структуру змагальної діяльності; зміст тренувального процесу – складу засобів і методів, динаміки навантажень, побудови різних структурних утворень тренувального процесу; особливості змагальної діяльності та рівня підготовленості спортсменів, які здатні забезпечувати високі спортивні результати; закономірності становлення різних сторін спортивної майстерності та формування адаптаційних процесів у провідних, для даного виду спорту, функціональних системах. Всі фактори спрямовані на досягнення найвищого командного результату [6].

Сучасні проблеми побудови тренувального процесу в командних ігрових видах спорту обумовлені загальними закономірностями підготовки спортсменів як у процесі багаторічного тренування, так і протягом окремого річного тренувального циклу [2, 5, 9].

Загострення протистояння гандбольних команд на міжнародній арені вимагає від тренерів обліку всіх аспектів підготовки та участі команди в змаганнях [8, 10].

Впродовж тренувальної та змагальної діяльності проходять різні зміни спортсмена як системи на біологічному, педагогічному, соціальному та психологічному рівнях [1].

Отримання різних результатів на кожному з етапів європейського форуму розглядаємо як інтегральне вираження спортивної діяльності, яке обумовлене спортивним результатом.

Аналіз матчів може дати важливу інформацію та краще зрозуміти про фізичне навантаження, фізична працездатність та відповідність сучасним вимогам, що може підвищити ефективність навчально-тренувального процесу, фізичного розвитку та підготовленість гравців.

Незважаючи на достатньо детальну наукову розробку питань стосовно оптимального оцінювання показників техніко-тактичної майстерності у гандболі, остаточно невирішеними залишаються проблеми аналізу та інтерпретації показників техніко-тактичних дій, практична реалізація яких дозволяє отримати більше інформації для реалізації заходів оцінки і контролю техніко-тактичної підготовленості для оптимізації системи управління підготовкою та змагальною діяльністю спортсменів [7, 12, 13].

Тому вивченні тенденцій та закономірностей розвитку гандболу у світі, історія розвитку та його сучасний стан є безперечно актуальними для вивчення історії, стратегії та конкретних заходів з метою посилення його ролі і конкурентоздатності на рівні клубних та національних команд, порівняння різних шкіл гандболу.

Мета дослідження – проаналізувати участь жіночих національних збірних команд з гандболу на різних стадіях розіграшу чемпіонату Європи та визначити тенденції розвитку гри.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження полягало у вивченні та аналізі показників змагальної діяльності жіночих національних збірних команд, учасниць 14-го чемпіонату Європи з гандболу 2020 року. Дані, отримані з офіційних протоколів, доступних на сайті Європейської федерації гандболу (https://ru.wikipedia.org/wiki/Чемпионат_Европы_по_гандболу_среди_женщин_2020), містять інформацію про результати чемпіонату Європи з гандболу на різних

етапах його розіграшу [4]. Показники матчів були розподілені на 6 основних ігрових дій (кількість матчів, кількість закинутих м'ячів, результативні матчі, найбільша і найменша різниця м'ячів, закинути м'ячі переможців і переможених). Теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури та технічних протоколів у мережі Інтернет, метод системного аналізу, хронологічний метод дозволили сформулювати проблему, визначити ступінь актуальності питань, обґрунтувати мету та завдання роботи. Математична статистика проводилася методом підрахунку кількісних та якісних показників змагальної діяльності учасників європейської першості.

Результати дослідження та їх обговорення. Жіночі національні збірні команди з гандболу сприяють великій популярності гандболу серед молоді – близько 19 мільйонів гравців у всьому світі (Міжнародна федерація гандболу, 2014). Це складний вид спорту, в якому розрізняють індивідуальні показники гравців (фізіологічні, технічні, і психологічні), а також важливі командні тактичні компоненти (Вагнер та ін., 2014).

Що стосується своїх ігрових характеристик, а саме засобів ведення гри, за допомогою яких гандболістки намагалися досягти максимальних результатів, нами проаналізовані кидки м'яча у ворота, як найважливіші елементи на завершальній стадії атаки. У педагогічних дослідженнях нами було проаналізовано 47 матчів, під час яких гандболістки закинули у ворота своїх суперниць 2411 м'ячів (в середньому 25,6 м'ячів за матч), із них – 1327 м'ячів переможці (в середньому 28,2 м'ячів за матч) та 1084 м'ячів (в середньому 23,1 м'ячів за матч) – переможені.

В контексті аналізу матчів європейської першості, збірна команда Норвегії має найвищий відсоток перемог (100%), вона впевнено утримувала своє лідерство від першого матчу до фінального і вибороти звання чемпіона Європи 2020 року. Гандболістки збірної команди Норвегії показали результативні ігри: різниця закинутих і пропущених м'ячів склала 249:179 +70 (31,1:22,4 в середньому за матч). Фіналіст – збірна команда Франції у своєму активі має, відповідно 209:179 +30 м'ячів (26,1:22,4 в середньому за матч). Відповідно, у боротьбі за бронзові медалі, збірна команда Хорватії була сильнішою за збірну Данії (25:19) і показали за турнір результати, відповідно 193:196 –3 м'ячі (24,1:24,5 в середньому за матч) та 207: 186 –21 м'яч (25,9:23,3 в середньому за матч).

Насиченими і привабливими вийшли всі матчі європейського форуму. Переможці відчували свою впевнену перевагу над суперниками, змушували їх понервувати в обороні, виконуючи завершальні кидки м'яча в ворота ігрових позицій.

До рекордів переможців і переможених, які були відзначені на чемпіонаті Європи 2020 року, слід віднести: найбільшу перемогу в "+19 м'ячів" у матчі збірних команд Норвегії – Німеччини 42:23 (група «D» груповий етап), а також їх результативний матч – 65 м'ячів закинули у ворота за гру на груповому етапі; найменшу результативність матчу (41 м'яч) у матчі збірних Німеччини – Румунії 22:19 (група «D» груповий етап); у переможців найбільше м'ячів – 42 за матч закинули гандболістки збірної Норвегії в ворота Німеччини 42:23, найменше – 22 м'ячі у матчі збірних команд Німеччина – Румунія 22:19 (груповий етап) та Норвегія – Франція 22:20 (фінал), а у переможених, відповідно найбільше м'ячів – по 27 у матчі Нідерланди – Німеччина 28:27 (основний раунд) і Росії – Нідерланди 33:27 (у матчі за 5 місце) та найменше м'ячів – 17 у матчі Франція – Словенія 27:17 (група «A» груповий етап).

Що стосується рівня гри всіх національних збірних команд у європейському турнірі, слід відмітити, що на новому етапі розвитку гандболу всі збірні в цілому, і кожна гандболістка окремо, підвищили рівень своєї гри, враховуючи результати змагальної діяльності, які вони отримали на європейській арені, можна назвати яскравим досягненням.

Висновки. Аналіз результатів змагальної діяльності на чемпіонаті Європи 2020 року, дозволяє зробити наступні висновки.

У провідних гандбольних країнах Європи завжди створені умови, при яких гандбол активно розвивався. На сьогоднішній день лідерами європейського жіночого гандболу є збірні Норвегії, Франції, Хорватії та Данії.

Кваліфіковані гравці провідних чоловічих і жіночих європейських гандбольних клубів, які є членами національних збірних команд своїх країн, більш інтегровані до важливих аспектів нових правил гри, які розроблені в теорії і реалізуються на практиці (заміни воротаря додатковим польовим гравцем, пасивна гра, поєдинки в зоні вільних кидків, не упереджене ставлення суддів до виконання трьох кроків).

Загалом, цими дослідженнями можуть скористатися дослідники, щоб краще зрозуміти як статистика впливає на остаточні результати і як вона пов'язана з іграми. Тренери також можуть використовувати статистику ігор у своїх навчально – тренувальних програмах.

Перспективи подальших досліджень потребують питання щодо аналізу бомбардирських якостей гандболісток, як чинника змагальної діяльності, для досягнення позитивних результатів.

Література

1. Воронова В.І. Психологія спорту. Олимпийская литература. Київ, 2019. 272 с.
2. Дорошенко Э.Ю. Управление технико-тактической деятельностью в командных спортивных играх: [монография] Запорожье: ООО «ЛИПС» ЛТД, 2013. 436 с.
3. Зотова Ф.Р., Герасимова И.Г., Садыкова С.В. Анализ тенденций развития современного спорта. Сб. науч. статей Полесский государственный университет. Пинск. 2015. С. 70- 73.
4. Європейська федерація гандболу: [електронний ресурс] //режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Чемпионат_Европы_по_гандболу_среди_женщин_2020
5. Костюкевич В.М., Щепотина Н.Ю. Модельные тренировочные задания как инструмент построения тренировочного процесса спортсменов командных игровых видов спорта. Наука в олимпийском спорте. 2016. № 2. С. 24-28.

6. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. К: Олимпийская литература. 2015. 680 с.

7. Соловей О.М. Оцінка змагальної діяльності гандболістів на Олімпійському турнірі в Ріо-де-Жанейро – 2016. Спортивний вісник Придніпров'я. Дніпропетровськ. 2017. № 1. С. 128-131

8. Daza, G.; Andrés, A., & Tarragó, R. (2017). Match Statistics as Predictors of Team's Performance in Elite competitive Handball. RICYDE. Revista internacional de ciencias del deporte, 48(13), 149-161. <https://doi.org/10.5232/ricyde2017.04805>

9. Jose M. Saavedra, Sveinn Þorgeirsson, Milan Chang, Hafrún Kristjánsdóttir, Antonio García-Hermoso. Discriminatory Power of Women's Handball Game-Related Statistics at the Olympic Games (2004-2016). Journal of Human Kinetics volume 62/2018, 221-229 DOI: 10.1515/hukin-2017-0172 221 Section III – Sports Training.

10. Karcher, C., & Buchheit, M. (2014). On-court demands of elite handball, with special reference to playing positions. Sports Medicine, 44(6), 797-814.

11. Seco, J.D.R. (2015). A historical update on handball game evolution throughout 20th century. Revista de Ciencias de Deporte, 11(1), 3-38.

12. Solovey OM, Mitova OO, Solovey DO, Boguslavskiy VV, Ivchenko OM. (2020) Analysis and generalization of competitive activity results of handball clubs in the game development aspect. Pedagogy of physical culture and sports (Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports), 2020; 24(1):36-43. <https://doi.org/10.15561/18189172.2020.0106>

13. Ferrari MR, Sarmiento H, Vaz V. Match Analysis in Handball: A Systematic Review. Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine. 2019; 8(2):63-76. <https://doi.org/10.26773/mjssm.190909>.

References

1. Voronova V.I. (2019). Psychology of sport. Olympiyiskaia lyteratura. Kyiv., 272 s. (In Ukrainian).
2. Doroshenko E.Yu. (2013). Management of technical and tactical activities in team sports games: [monohrafiya] Zaporozhe: OOO «LYPS» LTD, 436 s. (In Ukrainian).

3. Zotova F.R., Herasymova Y.H., Sadykova S.V. (2015). Analysis of trends in the development of modern sports. Pinsk. S. 70-73. [in Russian].

4. Ievropeiska federatsiia handbolu: [elektronnyi resurs] //rezhym dostupu:https://ru.wikipedia.org/wiki/Chempyonat_Evropu_po_handbolu_sredy_zhenshchyn_2020.

5. Kostyukovich V.M., Schepotina N.Yu. (2016). Model training tasks as a tool for building the training process of athletes of team game sports. Nauka v olimpiyskom sporте. № 2. S. 24-28 [in Russian].

6. Platonov V. N. (2015). The system of training athletes in Olympic sports. General theory and its practical applications. K: Olimpiyskaya literatura. 680 s. [in Russian].

7. Solovei O.M. (2017). Evaluation of competitive activity of handball players at the Olympic tournament in Rio de Janeiro – 2016. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. Dnipropetrovsk. № 1. S. 128-131. [in Ukrainian].

8. Daza, G.; Andrés, A., & Tarragó, R. (2017). Match Statistics as Predictors of Team's Performance in Elite competitive Handball. RICYDE. Revista internacional de ciencias del deporte, 48(13), 149-161. <https://doi.org/10.5232/ricyde2017.04805>

9. Jose M. Saavedra, Sveinn Þorgeirsson, Milan Chang, Hafrún Kristjánsdóttir, Antonio García-Hermoso (2018). Discriminatory Power of Women's Handball Game-Related Statistics at the Olympic Games (2004-2016). Journal of Human Kinetics volume 62/2018, 221-229 DOI: 10.1515/hukin-2017-0172 221 Section III – Sports Training.

10. Karcher, C., & Buchheit, M. (2014). On-court demands of elite handball, with special reference to playing positions. Sports Medicine, 44(6), 797-814.

11. Seco, J.D.R. (2015). A historical update on handball game evolution throughout 20th century. Revista de Ciencias de Deporte, 11(1), 3-38.

12. Solovey OM, Mitova OO, Solovey DO, Boguslavskiy VV, Ivchenko OM. (2020) Analysis and generalization of competitive activity results of handball clubs in the game development aspect. Pedagogy of physical culture and sports (Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports), 2020; 24(1):36-43. <https://doi.org/10.15561/18189172.2020.0106>

13. Ferrari MR, Sarmiento H, Vaz V. (2019). Match Analysis in Handball: A Systematic Review. Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine. 8(2):63-76. <https://doi.org/10.26773/mjssm.190909>.